

Marta Tarabuła – „Namalować katolicyzm od nowa”. Prequel: lata 80

Czy da się stworzyć język, który opowie o tajemnicy sacrum serio, bez eufemizmów, uproszczeń i infantylizacji? Prześledźmy, jak z tym wyzwaniem w latach 80. XX wieku mierzyli się artyści Gruppy i sprawdzimy w jaki sposób podjęła je wystawa „Na obraz i podobieństwo”, zorganizowana w roku 1989 w Warszawie przez Andrzeja Bonarskiego.

Kiedy dwa lata temu środowisko Teologii Politycznej wystąpiło z hasłem „Namalować katolicyzm od nowa”, w ślad za nim natychmiast pojawiło się pytanie „jak?”. I nie jest to tylko pytanie o formę - chodzi także o źródła i inspiracje. Nie bez powodu przed przystąpieniem do pracy artyści uczestniczą w specjalnych seminariach tematycznych. Jeśli jednak „od nowa” oznacza odrzucenie wzorów, zbanalizowanych przez lata powielania i znanych tak dobrze, że przestajemy je widzieć, to znaczy że wyzwanie postawione przed artystami dotyczy przede wszystkim stworzenia języka, który w sposób wiarygodny dla współczesnego człowieka opowie o prawdach wiary.

By odpowiedzieć na pytanie, czy jest możliwa współczesna sztuka sakralna – przy czym „współczesna” oznaczać tu będzie nie tyle czas powstania dzieła, co posługiwanie się środkami wyrazu adekwatnymi do wrażliwości współczesnego pokolenia – przyjrzymy się kilku próbom, które w tej mierze podejmowali artyści i kuratorzy wystaw.

Czy da się stworzyć język, który opowie o tajemnicy *sacrum serio*, bez eufemizmów, uproszczeń i infantylizacji? Prześledzimy, jak z tym wyzwaniem w latach 80. XX wieku mierzyli się artyści Gruppy i sprawdzimy w jaki sposób podjęła je wystawa „Na obraz i podobieństwo”, zorganizowana w roku 1989 w Warszawie przez Andrzeja Bonarskiego.

Temat ten, tak istotny w czasach strategicznego aliansu sztuki i Kościoła, w czasach transformacji został poddany obrazoburczym zabiegom ze strony tzw. sztuki krytycznej – lecz nie zniknął z agendy. Dziś artyści mierzą się z nim na nowo, a debata, która toczy się wokół projektu „Teologii Politycznej” świadczy o tym, że wciąż jest to kwestia ważna i żywa.

Marta Tarabuła

Marta Tarabuła // „Namalować katolicyzm od nowa”. Preque...

Marta Tarabuła, historyk i krytyk sztuki (absolwentka Uniwersytetu Jagiellońskiego); w 1985 r. dla ukazywania nowych zjawisk artystycznych i konfrontacji poglądów na sztukę założyła Galerię Zderzak w Krakowie.